Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira*

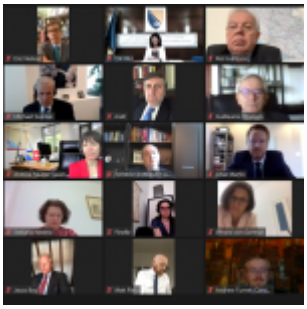

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (Peace Implementation Council – PIC) sastali su se putem video-linka 2. i 3. juna 2020. godine kako bi razmotrili stanje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir, koji i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH). Upravni odbor PIC-a podsjetio je sve strane na obavezu da u potpunosti poštuju Mirovni sporazum, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor je još jednom potvrdio svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor je ponovio da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor je podsjetio vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obavezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor je još jednom potvrdio svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provođenju njegovog mandata u skladu sa Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor je podvukao da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Naglasio je potrebu za punom implementacijom programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Upravni odbor PIC-a pozdravio je napore vlasti na svim nivoima u borbi protiv pandemije covid-19, koji su doprinijeli sprečavanju širenja pandemije i minimiziranju broja smrtnih slučajeva. Stavljanjem po strani aktualnih političkih nesuglasica, funkcioniranje institucija zaduženih za donošenje odluka na državnom nivou imalo je ključnu ulogu u borbi protiv pandemije. Upravni odbor PIC-a želi pohvaliti građane BiH za suočavanje s ovim izvanrednim okolnostima uz značajan stepen discipline, solidarnosti i jedinstva, te izražava svoje saučešće porodicama koje su tokom pandemije izgubile svoje najmilije. Upravni odbor PIC-a pozdravio je ukidanje vanrednog stanja u entitetima i Brčko Distriktu i vraćanje vlada i skupština radnim aktivnostima u skladu s uobičajenim procedurama. Upravni odbor PIC-a poziva organe vlasti na svim nivoima da koordiniraju svoje napore u cilju ekonomskog oporavka cijele BiH, te pozdravlja odluku Vijeća ministara BiH od 2. juna o raspodjeli zajma od 330 miliona eura Međunarodnog monetarnog fonda u skladu sa postojećim dogovorom.

U ovom kontekstu, Upravni odbor PIC-a poziva na transparentnost i odgovornost prilikom trošenja javnih sredstava i međunarodne pomoći u svakom momentu, a posebno tokom krize. Od suštinskog je značaja da se koordiniraju aktivnosti s nadležnim organima na državnom nivou, kako bi se međunarodna pomoć dostavila na adekvatan i efikasan način. Upravni odbor PIC-a zabrinut je zbog izvještaja o sumnjivim nabavkama tokom trajanja pandemije u iznosima od nekoliko miliona konvertibilnih maraka javnih sredstava. Ovo se jednako odnosi na trošenje javnih sredstava poreskih obveznika, kao i na trošenje sredstava iz zajmova i grantova međunarodne zajednice. Upravni odbor PIC-a poziva organe vlasti na državnom nivou da prioritetno usvoje izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama koje imaju za cilj bolje usklađivanje sa pravnom stečevinom EU (EU aquis) i da usvoje mjere preporučene u Strategiji za razvoj sistema javnih nabavki za period od 2016. do 2020. godine. Upravni odbor PIC-a pozvao je sve nadležne agencije za provedbu zakona da istraže i krivično

procesuiraju sumnjive slučajeve.

Upravni odbor PIC-a je pozdravio inicijativu Predsjedništva BiH da predvodi reforme sa ciljem ispunjavanja 14 ključnih prioriteta iz mišljenja Evropske komisije, te izrazio zahvalnost Kolegiju za evropske integracije u pogledu vođenja ove inicijative ka njenoj realizaciji. U tom smislu, Upravni odbor PIC-a je također pozvao sve aktere da sarađuju u cilju postizanja napretka BiH na njenom putu ka EU. Nadalje, Upravni odbor PIC-a pozdravio je uspostavu socio-ekonomske radne grupe i pozvao je da započne s provođenjem svojih aktivnosti.

Upravni odbor PIC-a poziva organe vlasti BiH da provedu potrebne reforme koje se odnose na vladavinu prava i borbu protiv korupcije, koje su također dio programa EU intergracija. Upravni odbor PIC-a naglasio je da su reforme u oblasti pravosuđa osnovni prioritet i izrazio opredijeljenost međunarodne zajednice da pomogne organima vlasti BiH u ovim nastojanjima. Upravni odbor PIC-a pozvao je političke stranke koje imaju svoje predstavnike u Parlamentu BiH da pokažu svoju opredijeljenost za provedbu pravosudne reforme, uključujući i putem aktivnosti Istražne komisije Predstavničkog doma BiH za procjenu stanja u pravosuđu BiH. Upravni odbor PIC-a primio je k znanju potrebu da se izvrši reforma Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) kako bi se rješavala pitanja sukoba interesa i druga pitanja vezana za integritet, ojačala neovisnost, disciplinska i profesionalna odgovornost i omogućili pravni lijekovi protiv odluka VSTV-a, pozivajući sve organe vlasti da što prije osiguraju donošenje izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u.

Upravni odbor PIC-a osuđuje kontinuirane prijetnje organa vlasti Republike Srpske da će se povući iz državnih institucija i blokirati procese donošenja odluka na državnom nivou. U tom pogledu, Upravni odbor PIC-a još jednom izražava svoju punu podršku radu Ustavnog suda BiH i njegovih sudija.

Upravni odbor PIC-a podržao je rad Centralne izborne komisije

(CIK) u vezi s pripremama za lokalne izbore 2020. godine i u tom smislu pozdravio prezentaciju predsjednice CIK-a, gospođe Vanje Bjelica-Prutina. Upravni odbor PIC-a apelirao je na organe vlasti BiH da što prije usvoje dugočekivani državni budžet za 2020. godinu kako bi se omogućilo neometano funkcioniranje državnih institucija, uključujući i CIK, kao i obavljanje njihovih ustavnih i pravnih nadležnosti. Kako bi se CIK-u omogućilo efikasno obavljanje tehničkih priprema za ovogodišnje izbore, Upravni odbor PIC-a poziva Vijeće ministara BiH da, u međuvremenu, donese specijalnu odluku o rashodima u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine. Upravni odbor PIC-a podsjeća da je CIK nezavisno tijelo čije ovlasti proizlaze iz Izbornog zakona BiH, a da entitetske izborne komisije nemaju nadležnosti u organiziranju izbora, izuzev nadležnosti koje im povjeri CIK, i da moraju djelovati u skladu sa Izbornim zakonom BiH.

Nakon prezentacije NVO “Naše društvo” o situaciji u Mostaru nakon što je grad osam godina bez Gradskog vijeća, Upravni odbor PIC-a je također pozvao političke aktere da hitno provedu odgovarajuće odluke Ustavnog suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa lokalnim izborima u Mostaru, i da pronađu prihvatljiv dogovor u okviru roka koji je utvrdio Evropski sud, te da osiguraju da se ove godine u Mostaru konačno održe slobodni i demokratski izbori prvi put nakon 2008. godine.

Obilježavajući 25. godišnjicu genocida u Srebrenici, Upravni odbor PIC-a odaje počast žrtvama, preživjelim i njihovim porodicama. Komemoracija ima za cilj da se sjetimo prošlosti i podsjetimo na važnost mira u BiH i stalne potrebe suzdržavanja od neodgovorne, revizionističke retorike i retorike kojom se poziva na podjele. Svi ratni zločini i zločini protiv čovječnosti počinjeni za vrijeme trajanja sukoba u BiH tokom 1990-ih ne smiju se zaboraviti ili negirati, a svi odgovorni moraju biti lišeni slobode i izvedeni pred lice pravde, dok se osuđeni ratni zločinci nikada ne smiju veličati. Upravni odbor

PIC-a poziva političke lidere i izabrane zvaničnike da učine sve što je u njihovoj moći kako bi sjećanja na događaje i žrtve bila upriličena na dostojanstven način, kao i da organiziraju zajedničku komemoraciju koja će promovirati mir i pomirenje, te podržavaju kontinuirane napore na pronalaženju i identifikaciji žrtava.

Upravni odbor PIC-a pozvao je organe vlasti BiH/političke i institucionalne lidere da bez daljnjih odlaganja krenu s rješavanjem sljedećih prioriteta:

- Pripreme i usvoje akcioni plan za 14 ključnih prioriteta iz mišljenja Evropske komisije i započnu njegovu implementaciju. Pripreme metodologiju Programa integriranja BiH u Evropsku uniju.
- Imenuju novu Vladu Federacije, kao i vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona i Kantona 10, koje su još uvijek neimenovane, a ovi kantoni funkcioniraju s vladama iz prethodnih mandata koje su na vlasti više od godinu i po nakon održavanja općih izbora u oktobru 2018. godine, i popune upražnjene pozicije na svim nivoima vlasti, uključujući i pravosuđe i ključne državne agencije.
- Pripreme i provedu lokalne izbore u cijeloj zemlji, osiguravajući njihovo provođenje na slobodan, pošten i siguran način u skladu s evropskim standardima. Uzdrže se retorike koja poziva na podjele i destabilizaciju tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 2020. godine, i da se umjesto toga fokusiraju na izazove s kojima se suočavaju organi na lokalnom nivou vlasti, a koji utječu na život i egzistenciju građana.
- Postignu dogovor o izbornim pravilima za Mostar, koji mora ostati jedinstveni grad. Ova se situacija mora odmah riješiti i to neovisno o ostalim neriješenim pitanjima.
- Provedu presudu u predmetu Sejdić/Finci, kao i s tim povezane odluke Evropskog suda za ljudska prava, što je i dalje neispunjena obaveza nakon više od deset godina,

i suzdrže se od poduzimanja zakonodavnih ili političkih mjera koje bi dodatno otežale provedbu ovih odluka.

- Jačaju saradnju između svih nivoa vlasti u BiH i osiguraju odgovarajuća sredstva za rukovođenje migracijama, što su isključive nadležnosti države, te podijele teret osiguranja smještaja za migrante. U skladu s međunarodnim pravom, restriktivne mjere kojima se ograničava kretanje migranata moraju biti ukinute.

Upravni odbor PIC-a će svoj sljedeći sastanak održati 1. i 2. decembra 2020. godine.

---

* Ruska Federacija se ne slaže s ovim komunikeom.